

Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-029-и
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Пиров Аламшо Каримович дар мавзуи «Хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ)

Бештари мушкилиҳои марбут ба раванди истехкомбахшии ҳамгиройии миллии дар вазъияти кунунии иҷтимоӣ-фарҳангии ҷомеаи тоҷикистонӣ мушоҳидашаванда натиҷаи равандҳои ҷаҳонишавӣ мебошанд. Ҷаҳонишавӣ ин кӯшиши инсоният барои ба даст овардани ҳамохангӣ дар равандҳои иқтисодию иҷтимоӣ ва сиёсӣ фарҳангӣ мебошад. Ба даст овардани чунин ваҳдат ё аз тариқи муттаҳидшавӣ дар асоси васеъшавии шаклҳои тамаддунӣ ва фарҳангии кишварҳои ғарбӣ ва ё тавассути ҳамгиройӣ дар заминаи рушди муносибатҳои муқоламавӣ амалӣ мегардад. Имрӯзҳо дар ҷомеаҳои дар ҳоли рушд қарордошта лоиҳаи аввал амалӣ мегардад, ки дар доираи он хувият дар шаклҳои миллии худ монеа эҷод намуда, масъалаи амнияти миллиро мубрам мегардонад.

Яке аз оқибатҳои муҳимми ҷаҳонишавӣ дар он аст, ки он роҳҳои гуногуни иртибот байни тамаддунҳои гуногунро васеъ намуда, мушкилоти хувияти шахсиятҳо, халқҳо ва кишварҳоро тезу тунд мегардонд. Ин мушкилот махсусан барои ҷомеаи муосири тоҷикистонӣ, ки дар вазъияти беназири омехташавии сатҳҳои гуногуни хувият қарор дорад, ки он натиҷаи вусъати баланди равандҳои иҷтимоӣ сиёсӣ дар кишвари мо ба шумор рафта, аз ҷумлаи онҳо «пуёии динамикии хувият» низ мебошад. Сохти иҷтимоии хувият бо афзунӣ ва бисёрсатҳии худ фарқ мекунад.

Дар ин росто диссертатсияи доктории Пиров Аламшо Каримович, ки ба мавзуи «Хувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)» бахшида шуда, яке аз мавзӯҳои ҷолиби диққат ва мубрам хусусан дар замони муосир барои ҷомеаҳои дар ҳоли рушд қарордошта махсуб меёбад. Ин мавзӯ масъалаҳоеро дар бар мегирад, ки на танҳо аҳамияти назариявӣ, инчунин, аҳамияти ҳоси илмӣ-амалӣ низ дорад.

Чустуҷӯи роҳҳои мусолиҳатомезу бозътимоди муносибат байни этносҳо (қавмҳо) аз гузашта бештар барои рушду нумуъи давлатҳои миллӣ аҳамияти бузурги амалию назариявӣ касб менамояд. Зеро ҳар як марҳалаи инкишофи ҷомеа дар ин самт бо мазмуну диди мутобиқ ба шароити таърихӣ муносибат кардан ба масоили ҳассоси иртиботи байниқавмиро тақозо менамояд.

Ҳамин тавр, равандҳои пуртаззоди ҷаҳони муосир барои ба дараҷаи сифатан нав баровардани ҳамкориҳои давлатҳо дар баъзе мавридҳо аломатҳои тезутундсозии фазои ҷамъиятии давлатҳои миллиро ба дунбол доранд. Бинобар ин, зарураяти пайваста нигоҳ доштани суботи фазои ҷамъиятӣ, аз ҷумла дар арсаи муносибатҳои субэтникӣ (ақаллиятҳои миллӣ), дар шароити ҳозира мубрамияти худро нигоҳ медорад.

Аз мазмун ва муҳтавои автореферати мазкур бармеояд, ки диссертатсия аз муқаддима, се боб ва дувоздаҳ зербоб, хулоса, феҳристи адабиёти истифодашуда иборат мебошад. Дар муқаддимаи автореферат, аҳамияти мавзӯи таҳқиқот, дараҷаи коркарди он ва робитаи таҳқиқот бо барномаҳои илмӣ (лоихаҳо), объект, мавзӯ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот, фарзияи таҳқиқотӣ, асосҳои назариявӣ, амалӣ ва методологии таҳқиқот, заминаи таҳқиқот, навоариҳои илмӣ таҳқиқот, муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшаванда, мувофиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳо, саҳми шахсии довталаб барои дарёфти дараҷаи илмӣ, тасдиқ ва татбиқи натиҷаҳои диссертатсия, интишорот оид ба мавзӯи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсия асоснок карда шудааст. Дар боби якуми диссертатсия масъалаҳои умумии назариявӣ-методологии таҳқиқи масъалаи хувияти чандсатҳӣ дар фазои бисёрфарҳангӣ дар даврҳои гуногуни инкишофи таърихӣ ҷомеа баррасӣ шудаанд. Муаллиф ба он таълимотҳои диққати махсус додааст, ки ба ташаккул ва таҳаввули фаҳмиши ин падида таъсири амиқ гузоштаанд. Ҳамин тавр, хувияти чандсатҳӣ маҳсули раванди ҷомеапазирии инсон буда, тавассути он инсон риштаҳои аёну ноаёни вобастагҳои мураккаби хешро бо фарҳангу умумиятҳои гуногун, одамони дигар дарку эҳсос мекунад ва онҳоро ҳифзу идомат мебахшад. Дар боби дуюм бошад, масъалаҳои марбут ба роҳу усулҳои ташаккули амалҳои муштаракӣ иҷтимоӣ дар муҳити бисёрфарҳангии ҷомеа дар шароити муосири ҷаҳонишавӣ, таъмини иштироки хурдқавмҳо дар ҳаёти ҷамъиятии Тоҷикистони соҳибистиклол, хусусиятҳои ниҳодишавии амалҳои муштаракӣ иҷтимоӣ дар муҳити бисёрфарҳангӣ, ғояи миллӣ ҳамчун инъикоси ҷанбаҳои маънавии хувияти миллӣ-фарҳангӣ, заминаҳо ва дурнамои ташаккули амалҳои муштаракӣ иҷтимоӣ дар ҳаёти ҷамъиятии Тоҷикистон ва дигар

муносибатҳои ба онҳо алоқаманд таҳлилу баррасӣ ва асоснок карда шудаанд. Дар боби сеюми диссертатсия масъалаҳои амалии таъмини зисти мусолиҳатомези қавмӣ дар шароити ташаккули давлатҳои миллӣ мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст. Дар зербобҳои боби мазкур муаллиф масъалаҳои заминаҳои иҷтимоии таъмини ҳамзистии мусолиҳатомези этникӣ дар ҷомеаи тоҷикистонӣ, нақши анъанаҳои миллӣ дар ташаккули ҳамзистии мусолиҳатомези қавмӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ, тамоюлоти бо манфиатҳои сиёсӣ омехтани ҳисси ҳудогоҳии қавмӣ дар ҷаҳони муосир, ҷойгоҳи таҳкими эътимоди байниқавмӣ дар таъмини суботи ҷамъиятии кишварҳои Осиёи Марказиро баррасӣ ва таҳқиқ намудааст. Дар хулосаи диссертатсия масъалаҳои таъмини ҳамзистии осоиштаи қавмҳои гуногун дар ҳудуди як воҳиди сиёсӣ дар давраи ҳассоси имрӯзаи инкишофи давлатҳои миллӣ ва аҳамияти он барои суботи ҷомеаҳои дар ҳоли рушд қарордошта матраҳ шудаанд.

Автореферати диссертатсияи доктории Пиров А.К. дар мавзуи «Ҳувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)», таҳқиқоти илмиву таҳассусии баанҷомрасида мебошад ва дар асоси натиҷаҳои он заминаҳои назариявии дастовардҳои илмӣ ҳосил мегардад. Лекин бо баробари ҷой доштани муваффақиятҳо, дар автореферати диссертатсияи доктории Пиров А.К. баъзе камбудихо низ ба назар мерасад, ки чунин ишора мешаванд:

1. Дар муқаддимаи автореферат дар баҳши «Мубрамияти мавзуи таҳқиқот» хуб мешуд, ки доир ба масъалҳои марбут ба вазъияти имрӯзаи миллии кишварҳои осӣ низ маълумот дода мешуд.

2. Дар автореферат ғалатҳои техникӣ, имлоӣ ва услубӣ баъзан ба ҷашм мерасанд, ки ислоҳи онҳо барои комил гардидани ҳусни диссертатсия муҳим арзёбӣ мегарданд.

Бояд гуфт, ки эродҳои овардашуда ба арзиши илмии диссертатсия таъсир намерасонанд. Аз мазмун ва муҳтавои автореферат чунин бармеояд, ки диссертатсияи доктории Пиров Аламшо Каримович дар мавзуи «Ҳувияти чандсатҳӣ ва хусусиятҳои ташаккули он дар фазои бисёрфарҳангӣ (таҳлили фалсафӣ-иҷтимоӣ)», ба талаботи «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси 09.00.11 – фалсафаи иҷтимоӣ (илмҳои фалсафӣ) сазовор мебошад.

Тақриз дар асоси талаботи «Низомномаи Шурои диссертатсионӣ» ва «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, таҳия ва манзур гардидааст.

Муқарриз:

Доктори илмҳои фалсафа, профессори
кафедраи фалсафаи Донишгоҳи давлатии
Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ

Ибодов М.О.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Кӯлоб
кӯчаи С.Сафаров 16. тел: (+992) 8 3322 2-35-06, 2-35 -07.
E-mail. www.kgu.tj

Имзои профессор Ибодов М. О.–ро
тасдиқ менамоям

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси
Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ

Ф.Амиров.

« ___ » _____ 2022 с.